رڼې اوښکې

Ketabton.com

ویناوال

اجمل اتک (یوسفزی)

کال 1379، تله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم: رڼې اوښکې

ويناوال: اجمل اټك "يوسفزی"

کمپوز او ډيزاين: ذبيح الله "وردګ"

د کمپوز ځای: ميرزا خان کمپوزنګ سنټر ګل حاجي پلازه، دويم منزل، 208 نمبر دفتر

د چاپ شمېر: (500) ټوکه

نېټه: 1379 لږم

خپرندوی: د خښبې کلتوري ټولنه

د بيا خپريدا واك يې له نومورې ټولنې سره خوندي دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترون

خپلي قدرمنې، درنې او پښتنې مور ته!

چې د سر وېښته يې د سره اوښتون ځپېړو او نادودو، زما د روزنې او سوکالۍ په هيله له وخته مخکې سپين کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجمل د هینداري انځورونه

د ځو شپېو لپاره د فکر و خیال خلوتکدې له لاړ شۍ، هلته مراقبه او له ذهني تزکېې وروسته د هیلو او عواطفو په سترګو د شاعرۍ نړۍ ته ورننوځۍ، نفساني رجحانات د غیور فقر په زنځیرونو وتړۍ، د زړه هینداره په هغو اوښکو ومینځۍ چې لا راڅڅېدلې نه وي؛ نو هله به درڅرګنده شي، چې د ختیځ نومیالی فیلسوف علامه اقبال رښتیا ویلي:

شعر را مقصود اګرادم ګر ست

شاعری هم ورث پیغمبرست

شاعر د پیغمبرانو علیهم الصواه و السلام په میراث کښېنول دومره وړه خبره نده، شپې رڼول، له ستورو سره راز و نیاز، نړۍ ته بل ډول کتل او له فن نه د سپېڅلي انساني هدف داسې هینداره جوړول چې راتلونکي نسلونه پکې خپل مخ وګوري د شاعر او فنکار نصب العین دی خو اوس زما تر مخ د ځلمي فنکار اجمل یوسفزي د زړه ټوټې پر تې دي، او دا مې پر ځان باور دی، چې انصاف به ورسره ونکړای شم، ځکه زه متاسفانه د صاحب طرز ادیب او لیکوال استاذ صمیم غوندې د کامې هم نه یم، چې په \"کامواله تعلی\" ځان وژغورم خو توکل پر خدای(ج).

کله کله څه چې ډېر وخت لوستونکي د یوه شعر په باب داسې فکر کوي، چې شاعر زما د زړه خبره کړې، حال دا چې شاعر خپل چاپېریال او مافی الضمیر په ټکیو انځور وي، د دردونو، محیطي پېښو او نهیلیو هماهنګي یو داسې شکل خپل کړی، چې:

ببلتانه په غم شریك کړم د غمجنو

د هر چا په غاړه ژاړم لکه نی

شاعر خپله مستي یا نیستي، شور ولولې او د احساساتو غورځنګ د استغراق پر پولو ورواړوي، او داسې انځورګر او عکاس ترې جوړی شي چې د حمزه بابا په وینا:

اوس چې هره بې لوڅه وایمه پند شي

که نه! شاعر غریب د ځان له غمه مړ دی، نه د جهان خو چې ځان ترې اجتماعي او ټولنیز شوی؛ نو له خوښی نا خوښی پرته د هر چا د زړه خبرې کوي، او دا ځکه خوله فنپارو د شاعر شخصیت ډېر په زړه پورې ښکاري، په حاضر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې غایب له خپلو نه پردي او په پردو کې خپل، او همدغه یقین مې په اجمل یوسفزي هم راځي، ځکه په دومره کم عمرۍ کې له طالبانو سره تر شیبر اوښتل، د مرګ له کومې نه تر حبس او بیا په حیرانوونکی ډول له دېر ربړنه وروسته آزادېدل هغه ځانګړنې دي، چې د ده د لېونۍ پوهې (شاعرۍ) مست غورځنګونه یې ګڼلی شو.

يك تنها به په خونخوارو لا رو تلل ځوك

د اجمل یوسفزي د شاعرۍ په باب څېړنه او نقد به ځکه بې وخت وي چې شعر د مېوې غوندې د شاعر د ونې له رسېدو سره جوخت ګامونه اخلي، او پخېږي، او که له چا سره شك وي؛ نو په حمزه بابا به یې سپینه کړو، چې:

پخې بیاتي به د وختونو په تنقید شي زما

چې لاله کیفه ځینې کم ته راوتلی نه یم.

تخیل، رنګیني، پېغام، ښکلا او هنري ادا که د شعر لوازامات وي، نو ښاغلی اجمل پدې تول پوره خیږي، که څه هم زمونږ د زخمي هېواد لپاره خو یوازې د سولې او امن پیغام باید هدف وي، او که مې نه ګرموئ، نو باید دا هر څه د اسلام د مقدس دین تر بنسټونو لاندې وي، ځکه افغانانو د ترقي پسندۍ د افکارو مزه وڅکله، چې تر اوسه مې لانشه ماته نده، نو ځکه دې زمونږ د هېواد فنکار او شاعر پخپلو زمزمو کې خپل مقدسات نه هیروي، حرکات، تلمیح او د ادبي فنونو نور اصناف د شاعرۍ د تداوم او رنګینۍ اساسات دي، اجمل یوسفزی هم دغه ارزښتونه نه هېر وي، او د ادب د نورو زرګونو عقیدتمندانو غوندې یې په درنیښت یادوي:

یو غزلبوله زمزمه د مینې

د خړ خېبر په سردرو تېره شوه

د اجمل پدې ټولګه کې ما ته څه نا څه نظمونه د لېوني فلسفي مرحوم غني خان په تاثر ښکاره شول، او هغه قادر الکلامه شاعر چې څه ډول الفاظ د خپل فکر غلامان کړي وو، اجمل ورسره هم له همدغسې بې پروایي نه کاراخیستی، خو د پښتنو پلار خوشال بابا هم پر شعر همدغسې ګوزار کړی، او پخپله رندانه ژبه وایي:

رنګ زما د شعر هېڅ سره سم ندی

لکه سپي را پسې ګرځي په دنبال

اجمل یوسفزی چې د ژوند د کوم د ورشېبې اړوي، هغه د احساساتو د توپاني کېدلو او د دغې نفسیاتي څپې له اوښتلو وروسته د یو ډول انفعال او ندامت امتزاج را منځته کوي، او پدې باب ما ته د خپل عالم او فاضل استاذ علامه رشاد یوه خبره را په زړه شوه، هغه درانه یو ځل په ټولګي کې راته وویل، چې د لیسو لسم ټولګي د پښتو درسي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب چې مې تصنیفاوْ؛ نو ما ترې ټول عشقي اشعار په قصدي ډول ویستلي وو،او هغه د دې لپاره چې د شاګردانو د اوخت د احساساتو او غرایزو د تشدید وي، نو په متبادل ډول مې ورته دیني، تاریخي او اجتماعي مسایل په مضمون کې ځای پر ځای کړي وو، او تر څو چې په تدریسي بنسټونو کې انحراف نه وي، د شخصیت د تکامل او پشپړتیا مسوْولیت په ښه ډول سر ته رسي.

اجمل یوسفزي چې ژوند ته سترګې پرانیستې، پخپل کور کې یې د پلار شهادت، هجرت او په زرګونو داسې فجایع لیدلي، چې روسانو او د هغوی ګډاګیانو رامنځته کړي؛ نو ځکه یې شخصیت د هېواد د مستقبل لپاره په زړه پورې فرهنګي نوښتونه رامنځته کولی شي، او پدې کچه ځوانی هم حق لري، چې ووایي:

عشقه سلامونه چې سلطان دې کړم

لمر دې کړم شمله دې کړم اسمان دې کړم

ډېرې ککرۍ مرګ خاورې کړېدې

تازه کړم مجنون ژوندی د استان دې کړم

نو مبارك موشه، دا اجمل یوسفزی او دا یې د زړه ټوټې او د زړه ښیښې، زما هیله دا ده، چې که مې یې کماحقه درناوی نه وي کړی، نو رانه دې خیرنې شوې او ماتې شوې هم نه وي.

ناګار

شوال المکرام /1420/23

ننګرهار پوهنتون استوګنځی

درونټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګران اجمل جان يوسفزي ته

د يوې لنډې سريزې په ځای، دا لاندې غزل ډالۍ ده.

عبدالوکيل اټك

زما د پلار د ځالې بازه

زما محمود زما ايازه

يې تسل مې د ټپي زړګي

زما دوست زما همرازه

تا د (ليونی) له جامه څکلي

رنديې مست يې بې نيازه

لکه بحر د روند، کراريې

ستاسينه ډکه له رازه

ته چې راغلې د ليلې له غيږې

غاړه کړه ورمه له نازه

9/ 18 / 2000

پېښور تاکال دوشنبه

د ليلې دښتې په ګمنامو سپاهيانو کې شمېرل شوی اجمل جان درې مياشتې وروسته ژوندی راستون شو-اټك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیلیزې پرځای

له سلامو او نمانځنو وروسته.

د چا خبره په ژوندونې مې محشر ولید، که څه هم د کربلا له مېدانه مې سر روغ راوویست خو یوه لومړنی شعري ناچاپه ټولګه مې د زرګونو شازلمیانو په وینو لړلې په لېلې کې پرېښوده.

که له یوې خوا مې د شازلمیانو شهادت ژړوي له بلې خوا مې ټولګه هم ارام نه پرېږدي.

دغه ماتې ګوډې کرښې چې تاسې یې په \"رڼې اوښکې\" کې لولئ دغه زما د ژوند د راز او نیاز کرښې وبولئ او دا حق هم چا ته نه ورکوم چې هغه دغه په کې وکړي د فن له مخې ښایي کره کتونکي په خپلو برېتو لاس وهي اوووایي چې نیوکې او ستاینې زمونږ حق دی چې پرې یې وکړو. زه دا وایم چې که خوندوروي او یا بې خونده خو زما د زړه کرښې دي او ماته خوند راکوي، او په همدې کې مې د ژوند، مینې او عشق هغه بې بري راز هم پروت دی چې پرته زما د زړه او څښتن تعالی له ذاته آن خپله معشوقه مې هم پر ما پوه نه شوه چې زما ورسره مینه وه!؟

نور تاسې درانه

او خپله خوښه مو

ستاسو اجمل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بختور

سترگو سترگو ته تصویر ناتمام راغی

چا وې یار دی ژرمې خولې ته سلام راغی

د توحید تورې مې وویل مسلمان شوم

ستا د عشق د برکته الهام راغی

بت شکن شوم د کعبې بدرنگان وژنم

چې سینې ته مې د ښکلیو امام راغی

ستا پر مخ د تور زلفو وریځې بار شوې

نا ببره سره غرمه کې ماښام راغی

بیا د سترگو د خمانو پیالې اړوم

لوند گریوان مې په نظر کې ډک جام راغی

ما ویل اوس به مې ترې شکر دی خدایه!

د خورو زلفو کړۍ کړۍ لام راغی

نن به زنه را ترې مرگ مې علاج دی

بختور یم په آسمان آرام راغی

زمری 5

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آسمانونه

هر څه نه چې ګلونه جوړوم

لیونی یم زنځېرونه جوړوم

ما مه ولئ په کاڼو ایینه مخو

انځور ګریم تصویرونه جوړوم

د مینې بدخشان مې چالوتلی

چې له اوښکو سره لالونه جوړوم

د یار د شکلا لمر نیسم ملګرو

چې په شونډو آسمانو نه جوړوم

/ 1377زمری / 5

ولور

سرې سپین غر ماکسي کمیس نه لري

واوري ونه وربدې

مست، مست سیندونه چپ دي

د اتنو په څېر سرې نه غرمبېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګونګي، ګونګي شول

لکه د پېغلې چې رانجه تېر شوي

دا کال بې شانه وچکالي راغلې

کوکنارو ګل ونه که، جل ووهل

او په کامه کې هم د ګوړو، ګنو خونده نشته

خېر

زلمي ټول، پنجاب ته تللي

او

هلته به خښتې اچئ

چې ستا ولور پوره کړي.

د ګران هېواد د سختې وچکالۍ کال 1379

ټليفون؟!

ستا د سترګو د رمزو خبرې خوند راکوي

والله د دي نه هم ډېر

ستا د لاسو اشارتو خبرې خوند راکوي

لنډه په دا چې؛

دومره کېفونه ماته کله بخښي

چې دي ونه وېنم

او

په تليفون باندې له ماسره خبرې کوئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـلا

نن اعتبار ستا په سبا نه کوم

کافرې بس د سود سودا نه کوم

سترګې ترړم چې ښکلي ونه وینم

نور په هغه او دا ژړانه کوم

درواغ دې منمه بادوه یې آشنا

باور دې هیڅ نور په رښتیا نه کوم

باده د یار د پلونو خاورې راوړه

د رندو سرګو مې دوانه کوم

د اوښکو جرګې

راځئ د خپل تقدیر تېر ونیسو

هلئ د ژمي مازیګر ونیسو

سر به د اوښکو ګرېوانه کې تیټګ کړو

ګوندېکه خدای کول ګوهر ونیسو

د صبر ونې مو په زړه کرلي

په نن سبا کې به یې ثمر ونیسو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي آشنا، راځئ ای تللو اوښکو

د انتظار پر بڼو غر ونيسو

اوښکې جرګه، جرګه د يار پر غاړه

پر يو ځي ګونډې مرورونيسو

لکه هنداره کې تصوير ښکاره شي

بېړې وهئ که نن سحر ونيسو

د کنړ سين سندريز شور وړی دی

ځو اباسين ته چې ګودر ونيسو

جهانونه جوړم

شاعر يمه کاږه واږه فکرونه جوړم

خېره کښې يم طبيعت نه تصويرونه جوړوم

بې آبه مو کر کيله د زړه پر ځمکو کړې

فنکاريم د خپل انده سره ګلونه جوړوم

د ذهن ښامار وژنم اژدها را ايله ومه

په ماتوګوډو کرښو جهانونه جوړوم

بې شميره ملکې مې د خيال تارونه اوبدي

د شعر پېغلې ته نوې لباسونه جوړوم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه بادیم نه پیچومی، نه سین نه اباسین یم

یو غرِیم له هر څه نه غورځنگونه جوړوم

ښکار

عشق د سر سوری راسره په هره لار روان دی

لکه میږی له ځانه غټ راسره بار روان دی

بېلتونه روح را نه جلا ځغلي تر شانه گوري

لکه سور هیبت وهلي روس کتار روان دی

په صراط پل باندې مې زړه پخپله خوښه بیایي

لا تر ویښته هم لېونی پر نری تار روان دی

شونډې لاسونه سترگې سرې دلته هر یو خوښوي

زمونږه کلي کې همدغه شانې ښکار روان دی

غزل

د مطرب گوتې روسي بم رېبلي

چې رباب نشته زړونه غم رېبلي

دغه بې وخته خاورې شوي ځواني

دلته په ظلم یو صنم رېبلي

مړه مینه ښه ده نه د بل په برخه

چې ورته گورې دم په دم رېبلي

د اجمل زړه او فکر دواړه خدایږو

د چا خمارو په ستم رېبلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه دی

سوی په اور باندې لړمون ښه دی

دلته له هر څه نه جنون ښه دی

ژاړه چې پوښې د یار په قدر

مینه کې تل آشنا بېلتون ښه دی

هره شېبه شېبه چې لارې څارې

په تمه تمه کې ژوندون ښه دی

چې نه ننګ او نه غېرت ولرې

څوک وای همداسې هم پښتون ښه دی

تله-لومړی-1379

پېښور

ګودر

د ګودر څنګ کې پرون

روسی لښکر تیر شوی

نوره به نه ځې هلته

دا نن خبره نه شوې؟!

هغه کوچۍ پېلغوټې

لار کې خرمایڼ

وهلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماین

د تورو غرو لمن کې

هاله کنډرو پورته

زړو قبرونو سره

ما د ښیښو ښکارته!

چل چلکي جوړول

خو

اوس روسي نامردو

زما ښکار له پاره هلته کې ماین ېښي دي

حمزه بابا

د زړېه سر مې سره لمبه تېره شوه

سوړ او سیلي کې خاطره تېره شوه

د تخیل هینداره پرې وتله

ترې د جانان ښکلې څېره تېره شو

منګلي مه ماته وه بخته زما

خیر دی که نن دې پیمانه تېره شوه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه په پاڼو کې ساتمه آشنا

د مینې داغ که زما نه تېره شوه

د غزلبول خیبر په خړو درو

څه غم لړلې حادثه تېره شوه

1376سلواغه / 25/ خیبر

سندرې

په اورنو کې سندرې، په ویرونو کې سندرې

آشنا په مونږ فرض کړې کړاونو کې سندرې

د تورو سکرو تورې د غزلونو شینکې کاږې

د سور وطن پر ځمکه تنورو کې سندرې

پخوا یوه میوند، کې نن په هره دښته وایي

پېغلې غرونو کې سندرې په رغونو کې سندرې

په ژبو سره داغونه او پر شونډو پرهرونه

ځلیږې آننګیو هم مخونو کې سندرې

ودونو کې مو نوی دود په ساندو ورګډ شوی

پښتنې ښځمنې وایي مرګونو کې سندرې

آهنګ شته لا هر څه کې، بس یو (یون) له خدایه غواړې

په کڼکو کې سندرې په څرمنو کې سندرې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځنو سیوري لاندې زلمیان په ګډه وایي

په چك چکو کې سندرې، اتڼونو کې سندرې

لېونی

یو زه یم لېونی بل مې جانان دی لېونی

په مینه محبت کې درست جهان دی لېونی

خاموشه سمندر دی په څپو څپو غورزي

سینو کې ولولې د عشق توپان دی لېونی

په ښار بیابان کلي کورو کې لېوني دي

په ستورو په سپوږمۍ ډك شین آسمان دی لېونی

د ګلو د بلبلو د ښکلو په ورمو کې

یوازې اجمل نه ټول ګلستان دی لېونی

/ 1376وری / 24 قندهار ښار

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمن

د مينې په رنځ پروت يم د حسن دوا غواړم

یاره یوه لپه خوږمن زړه ته دعا غواړم

ملنګ يم بينوا د رګاګانو سترې کړی

ځولۍ غوړوم زه نن خپل آشنا نه سخا غواړم

نظر ته مې له وړانګو چې جانانه جوړه وله

د شنه آسمان لمن کې سپوږمۍ نه زه تا غواړم

اوښلن سمندر راغی د سترګو پر بڼو مې

د درست عمر ژړا باندې یوه خوله خندا غواړم

څه قبلوي

نه مې وژني نه ژوندون قبلوي

ياره نه وصل نه بېلتون قبلوي

عشق بېله سودا بېله دنيا ده

نه ټنۍ او نه جنون قبلوي

نه خوښي راکوي نه ژړا تل

نه غمو نه نه سکون قبلوي

مينه څه ده لېونتوب، ليونتوب

نه يو فکر نه ترون قبلوي

/ 77زمری / کامه ښخيو کلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوايي

نوره دې آّينه کې د جام پريوتو

شور شو ميخانه کې خيام پريوتو

شونډېو نه دې جوړ مسکي ګلونه شول

ياره په سجدو شو امام پريوتو

اوس لامستۍ واخستم بې خوده شوم

زړه کې مې د مينې الهام پريوتو

اوس به سر په دار شي اجمل وګورئ

راغله رسوايي شوه الزام پرېوته

ګيلې

راشه له سترګو مې تيارې لرې کړه

خورې د غم تورې پردې لرې کړه

تر څو به څپې مونږ سيلۍ د هجر

راځه راځه ګلې پلمې لرې کړه

راشه يو دم مې د وصال لمبه کړه

بيا د وربله دې ايرې لرې کړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه پوښتني ته بندي دې يمه

د مين پښو نه زولنې لرې کړه

خير په خندا او په مسکا شه ورته

د خوار اجمل له زړه ګيلې لرې کړه

پښتنې پروين ملال ته!

ګل شوم د اغزو لمن کې پريو تم

بخته! د لمبو لمن کې پريوتم

ډېر مې زړه په خيال تصور وخندل

شه د کړاو لمن کې پريوتم

زغم د پښتنې حيا مجبور کړمه

نن د پښتنو لمن کې پريوتم

ټول عالم شو ګيردې او مونږ خواران

آه! د شوګيرو لمن کې پريوتم

اوښکې مې تسبح وې تر سهار، سهار

غمه! د سجدو لمن کې پريوتم

دومره خو لا سترې خياله نه يمه

نه چې د درخو لمن کې پريوتم

ياد د خوږې مينې را تر سترګو شي

خدايه د غمو لمن کې پريوتم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما قتلوي

په سرو شونډو نن بيا ما قتلوي

سرې تورې دي ليلا ما قتلوي

بختور يم چې په خپل لاس سبا يار

په خوښي او په خندا ما قتلوي

ځل بل تورو سترګو کې چړې دي

قصاب نه دی آّشنا ما قتلوي

پر بڼو باندې مېلمه دی د يار ځور

په سلا او دلاسا ما قتلوي

/ 14وری / 1376 کويته سرانان

ليلې ته!

قصاب لکه پسونه افغانان حلالول

شمال کې ظالمانو انسانان حلالول

نسيم خوشبويي راوړه شمال نه د سرو وينو

خزان چاړه په لاس تازه ګلان حلالول

د عشق لېوني ترېي د خونخوارګو توکې ښکيل شول

د مينې په سزا يې پتنګان حلالول

اجمله غرو رغو کې زرکانو وژل

تېس چې په دوکه باندې بازان حلالول

– 1377مزارشريف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې زمزمه

د ژوند شپبه په ځغليدو تېره شوه

لکه سيلۍ د مخ په تلو تېره شوه

قاتلو سترګو ماشوم زړه کړشهيد

د بورې مينې په سلګو تيره شوه

يوه لمبه د سپينکي مخ مې پر زړه

لکه د لمر په پرېوتو تېره شوه

يو غزلبو له زمزمه د مينې

د خړ خيبر پر سردرو تېره شوه

دنيا د مينې په خوښۍ تېريږي

په خوار اجمل په ژړېدو تېره شوه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجر شپې

نه راځي نظر ته اشنا نه راځي

ځکه مې په خوله هم خندا نه راځي

تېر د دنيا عمر په ما خوار شولو

يو د مينې يار هم په خوا نه راځي

څه څه پر ما تېر شول څوك خبر نه شول

شمه يم په چغو ژړا نه راځي

پل به د آشنا په سترګو ښکل کړمه

داسې شېبې کله په ما نه راځي

عشق آباد نيسا هوتل

/ 25زمری / 1378

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library